

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Sayın İçişleri Bakanı Efkân Ala tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygıyla arz ederim. 21.08.2014

Ayşe Eser DANIŞOĞLU

CHP İstanbul Milletvekili

İstanbul'un Adalar ilçesinde ulaşım hizmeti, atların çektiği faytonlar tarafından sağlanmaktadır. Faytonların kullandığı güzergâhlar boyunca yollarda % 15'ten fazla eğilimin bulunması, atların sağlık, bakım ve beslenme ihtiyaçlarının karşılanmaması ve düzensiz olarak yapılan denetimlerin de yetersiz kalması, çalıştırılan hayvanlar açısından hastalık, sakatlık ve ölüm ile sonuçlanan yaşam hakkı ihlallerine sebep olmaktadır. Ada sakinlerinin, turistlerin ve STK'ların sıklıkla dile getirdikleri şikâyetlere göre; hayvanlar çalıştırıldıkları süre boyunca işletmecileri tarafından şiddete uğramakta; yumruklanmakta, bıçaklanmakta ve hatta dilleri kesilmektedir. Ayrıca, fiziksel kapasitelerinin üstünde sağlıksız şartlarda çalıştırılmakta, çalıştırıldıkları süre boyunca yem ve su verilmeyerek aç bırakılıp, hastalandıkları zaman tedavi edilmemekte ve çoğu zaman bulundukları ada içinde başıboş bırakılarak ölüme terk edilmektedir.

Hukuki açıdan fayton ile taşımacılık hizmetleri 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile düzenlenmiş ve Kanun'a göre ilgili hizmetin sorumluluğu İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Koordinasyon Merkezi'ne verilmiştir. Uzun vadede fayton taşımacılığının sürdürülebilir olması amacıyla elektrikli fayton taşımacılığına geçişe yönelik düzenlemelere ihtiyaç duyulmuş ve bu amaçla UKOME konu hakkında bir toplantı düzenlemiştir. 26.01.2012 tarihinde gerçekleştirilen toplantıda 226 atlı faytondan 86' sının kamulaştırılmasına ve ilk aşamada 40 adet elektrikli fayton ile elektrikli fayton taşımacılığına geçiş kararı alınmıştır. Ancak bu karar, İstanbul 7. Bölge İdare Mahkemesi'nin taşınmaz mal niteliğinde olmayan faytonun kamulaştırma veya olağanüstü durumlara özgü istimval yoluyla kamunun mülkiyetine geçirilmesinin olanaklı olmadığı yönündeki görüşü sonucunda hukuka aykırı bulunduğu için uygulanmamıştır.

2012 yılında alınan UKOME kararının yargı tarafından iptali sonrasında, fayton ile taşımacılık hizmetleri konusunda var olan şartları iyileştirmeye yönelik herhangi bir yasal mevzuat bulunmamaktadır. Fayton işletmeciliği ile ilgili tek mevzuat "İstanbul Büyükşehir Belediyesi Belediye Kuralları Yönetmeliği" ile düzenlemiştir, Yönetmeliğin 8 inci maddesi ile fayton ile taşımacılık hizmetindeki yasaklı fiiller belirlenmiş ancak insanlara ve çevreye zarar vermemeyi esas alan bu madde ile atların sağlık, bakım, beslenme ihtiyaçları hakkında geniş kapsamlı önlem ve denetimler belirtilmemiştir. Kamu vicdanı açısından da Adalar'da atların sağlıksız ve kötü şartlarda çalıştırılması, yaşam hakkının göz göre göre ihlal edilmesi önemli bir sorun olarak çözülmesi beklemektedir. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi çağın gereklerine uygun şekilde, Adalar'ın tarihi ve doğal dokusunu koruyarak elektrikli araçlara geçilmesi, bunun gerçekleşmesi için UKOME dahil olmak üzere, STK'ların, Üniversitelerin ve meslek odalarının fikrinin alınması acilen gerekmektedir. Bu bağlamda:

1. 2014 yılı Ağustos ayı itibari ile Adalar'da fayton ile taşımacılık hizmeti amacıyla kaç at çalıştırılmaktadır? Atların nüfusu yaz ve kış aylarında değişmekte midir?
2. Adalar'da fayton hizmeti sunan atların kontrolleri hangi kurum tarafından ne sıklıkla gerçekleştirilmektedir? İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin fayton ile taşımacılık hizmetlerinde kullanılan atların sağlığının denetimi amacıyla İlçe Gıda ve Tarım Hayvancılık Müdürlüğü ile imzaladığı bir protokol var mıdır?
3. Adalar'da hizmet veren atların sağlığı için kaç veteriner hekim görevlendirilmiştir? Bu hekimlere 7/24 ulaşılabilen midir? Atların sağlık kontrolleri rutin olarak gerçekleştirilmekte midir? Bu kontroller sırasında ortaya çıkan sağlık sorunlarının tekrar etmemesi adına hangi önlemler alınmaktadır?
4. Adalar'daki atların kaç erkek kaç dişidir? Çalıştırılan atlar arasında gebe atlar bulunmakta mıdır?
5. Hastalık veya yaşlılık sebebiyle ölen/ terk edilen atların yerine getirilen atlar nereden temin edilmektedir? Bu atlar adaya nasıl ve hangi koşullarda getirilmektedir?
6. Adalar'da terk edilen, hastalanan ve ölen atlar hakkında istatistik tutulmakta mıdır?
7. Adalar'da bulunan İSPARK barınakları atlar için hangi hizmetleri sunmaktadır? Mevcut atlardan kaç İSPARK'ın sunmuş olduğu barınak hizmetinden yararlanmaktadır?
8. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin fayton ile taşımacılık hizmetlerinde kullanılan atların sağlığının korunması ve hastalık durumunda gerekli tedavilerin gerçekleştirilmesi amacıyla İstanbul Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi ile gerçekleştirdiği bir protokol var mıdır?
9. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin fayton ile taşımacılık hizmetlerinde kullanılan atların sağlık, barınma ve benzeri hizmetleri kolaylaştırmak amacıyla Adalar Belediyesi ile imzalanmış bir protokolü bulunmakta mıdır?
10. Mevcut durumda, fayton ile taşımacılık hizmetlerinde kullanılan atların yaşam koşullarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürüten sivil toplum örgütleri ile işiştare yapılmakta mıdır?
11. Fayton ile taşımacılık hizmetlerinde kullanılan atların yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve Adalardaki yaşam kalitesinin yükseltilmesi amacıyla İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Adalar Belediyesi Kent Konsey'lerinin fikri alınmış mıdır? Konu hakkında hiçbir çalışma yok ise, bu konuda bir çalışma grubu oluşturmaları konusunda teşvik mekanizmaları kurulmuş mudur?

12. Aynı zamanda Dünya Belediyeler Birliği Başkanı olan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın fayton ile taşımacılık konusunda dünyada başarılı olan belediyelerin çalışmaları esas alınarak Adalar'daki fayton ile taşımacılık konusundaki mevcut soruna getirmiş olduğu alternatif çözümler bulunmakta mıdır? Eğer yok ise, Kadir Topbaş bu konuda çözümler üretmeye neden teşvik edilmemektedir?
13. UKOME kararlarına bakıldığı zaman, İstanbul UKOME'nin 2012 yılında sunmuş olduğu önerinin yargı tarafından iptali sonrasında, soruna yeni çözümler üretmek ve elektrikli faytonlara geçişin sağlanması amacıyla gerçekleştirdiği bir toplantı bulunmamaktadır. UKOME'nin bu konu hakkında çalışması/çalıştırılması için bir teşvik mekanizması var mıdır?
14. Elektrikli fayton sistemine geçiş için yeni düzenlemeler yapılıncaya kadar, mevcut şartların hizmet sunan atlar lehine iyileştirilmesi açısından İstanbul Belediyesi Belediye Kuralları Yönetmeliğince düzenlenen fayton ile taşımacılık hizmetindeki yasaklı fiilleri düzenleyen 8 inci maddenin; insanlara ve çevreye zarar ilkesinin korunarak, atların yaşam haklarını da koruyacak şekilde iyileştirilmesi gündeminizde midir?